

0,7 % ontwikkelingshulp ? Snel afschaffen!

Het pleidooi van Anna van Dijk en Dick Pels van het Wetenschappelijk Bureau van GroenLinks om in de discussie over ontwikkelingssamenwerking niet blind te staren op de 0,7% is mij uit het hart gegrepen. Misschien vreemd om dat te moeten horen van een hulporganisatie die grotendeels door de overheid wordt gefinancierd. Toch is het zo en het is niet sinds de verschijning van het WRR rapport dat ICCO dit geluid laat horen.

De 0,7% is bij ICCO geen taboe, maar zou er eigenlijk niet toe moeten doen. Het debat kan beter gaan over hoe we vanuit een gevoel van beschaving en moraal werken naar een internationale balans, redenerend vanuit een wederzijds eigenbelang. Dat is het enige wat gewicht in de schaal kan leggen. Want een norm, een percentage doet er helemaal niet toe. Het helpt ons hooguit te voorkomen elk jaar een zinloos debat hierover te beginnen en het helpt Nederland zich als beste jongetje van de Europese klas te profileren.

Ben ik aanhanger geworden van Arend Jan Boekstijn of Dambisa Moyo, beiden pleitbezorgers voor afschaffen van hulp? Zeker niet. Ik pleit om heel andere redenen voor afschaffing van de norm, zelfs van de huidige hulp en vooral de huidige hulpattitude.

Het blijft ridicuul om te denken dat het bedrag dat wij internationaal over hebben voor het bestrijden van armoede van twee miljard mensen toereikend zou zijn. Ook als dat, zoals voorgesteld door de WRR, in minder landen besteed zou worden. Honderd miljard euro per jaar (waarvan 4,5 miljard uit Nederland), twee dubbeltjes per dag per persoon. Een bedrag dat niet veel meer dan een uurtje wereldwijd flitskapitaal vertegenwoordigt. Een bedrag ook dat we wereldwijd minimaal nodig hebben om alleen al minder CO₂ uit te stoten. Een bedrag dat falende financiële managers zich dit jaar weer als bonus hebben toegekend.

En als we dan toch over bedragen willen praten, het zal, willen we de problemen van de wereld van vandaag aanpakken minstens het tienvoudige moeten zijn. Het wereldwijd creëren van een duurzame en beetje rechtvaardige wereld waar we de problemen van instabiliteit, klimaatverandering, milieuvervuiling, overbevolking, corruptie en overconsumptie, roofbouw op niet vervangbare hulpbronnen en grondstoffen en armoede moeten aanpakken, vraagt wat anders dan 0,7 % van het BNP en heel wat meer dan *ontwikkelingshulp*.

De aanpak is niet meer een beetje welvaartsoverdracht van rijk naar arm. Het is investeren in *gezamenlijk overlevingsbelang*. Investeren in een wereld die uit *noodzaak* rechtvaardiger en duurzamer dient te worden en die niet uit *liefdadigheid* een beetje van zijn overdaad afstaat. Het betekent aanpassen van levensstijl, erkennen dat we landen die we nu nog *ontwikkelingslanden* noemen, erkennen als onze gelijke, als levensbronnen voor de toekomst. Het vraagt, kortom enorme aanpassingen. Onder de huidige economische en politieke verhoudingen is het bedrag dat hiervoor gereserveerd wordt nog meer dan in het recente verleden een volstrekt ontoereikend bedrag om de internationale problemen te lijf te gaan.

Niet meer het recht van de sterkste, die zich een beetje hulp wel willen veroorloven zal het uitgangpunt zijn, maar de noodzaak om samen met de nu nog ontwikkelingslanden als soort te overleven. Een waarheid die moeite kost, maar waar we maar beter snel aan kunnen wennen. Schaf die belachelijke norm en de hulp in de huidige vorm maar af en laten we maar snel beginnen de 'diepe greppel' tegen 'ongebreideld kapitalisme' te gaan graven en de energie te richten op een duurzame en rechtvaardiger wereld te realiseren door iedereen, samen met bedrijven, overheden, NGO's en individuen; al de rest is surrogaat .

De agenda van een duurzame en rechtvaardige vorm van internationale samenwerking is niet neutraal, maar bestaat uit sociale, economische en politieke kwesties. Daarvoor is in Nederland een geïntegreerd *Ministerie van Duurzame Globalisering* nodig waarin de beleidsterreinen van economische ontwikkeling, armoedebestrijding, internationale veiligheid en mensenrechten in een goede balans worden verenigd. Zo'n Ministerie zou vooral ook een regisserende en stimulerende rol moeten vervullen naar maatschappelijke organisaties en bedrijven.

Jack van Ham, voorzitter Raad van Bestuur ICCO